

VYBRANÁ TÉMATA

4/2011

Zpráva ze společného zasedání Výboru EP pro zahraniční věci (AFET), Podvýboru EP pro lidská práva, delegace EP pro vztahy s Běloruskem a delegace EP do Parlamentního shromáždění EURONEST na téma:

„Aktuální politická situace v Bělorusku po prosincových prezidentských volbách“

Mgr. Klára Urbanová
stálá zástupkyně PS PČR při EP

leden 2011

ZPRÁVA

ze společného zasedání Výboru EP pro zahraniční věci (AFET), Podvýboru EP pro lidská práva, delegace EP pro vztahy s Běloruskem a delegace EP do Parlamentního shromáždění EURONEST

na téma

„Aktuální politická situace v Bělorusku po prosincových prezidentských volbách“

12. 1. 2011, Brusel

Na úvod zasedání poděkoval předseda výboru AFET Gabriele Albertini (Itálie, EPP) předsedovi EP Buzkovi za účast na jednání a přivítal přítomné zástupce běloruské opozice. Dále uvedl, že cílem této schůze není jen analyzovat situaci v Bělorusku po volbách dne 19/12/2010, ale i definovat přesné kroky, které by EU měla podniknout. Připomněl, že dne 13/1/2011 se sejde Konference předsedů EP, která bude jednat o vyslání ad hoc delegace EP do Běloruska a dnešní schůze by pomoci definovat tuto misi.

Na schůzi vystoupili kromě členů výše jmenovaných výborů a delegací EP i předseda EP **Jerzy Buzek** (Polsko, EPP), komisař pro rozšíření a politiku sousedství **Štefan Füle** (Česká republika), velvyslanec **Geert-Hinrich Ahrens**, vedoucí dlouhodobé pozorovací mise na volby v Bělorusku OBSE/ODHIR, **Alexander Milinkevich**, předseda běloruského opozičního Hnutí za svobodu, **Andrei Aliaksandrau**, místopředseda běloruského Sdružení novinářů a **Evaldas Ignatavicius**, úřadující předseda OBSE a litevský zástupce ministra zahraničních věcí. Na zasedání vystoupila i **Eva Nyaklyeva**, dcera vězněného běloruského opozičního kandidáta na prezidenta, která přítomné seznámila s informacemi, které má o svém otci od doby co byl uvězněn. Zdůraznila, že podle všeho mu byla ve vedení upřena zdravotní péče (jako i jiným zadržovaným) a nemá o něm od té doby žádné zprávy.

Ve svém vystoupení na úvod zdůraznil předseda EP J. Buzek, že je nutné veškeré případné sankce zaměřit na oficiální představitele běloruského režimu a zajistit, aby neměly dopad na běloruské občany a neprohloubily jejich izolaci. Ve stejném duchu poté vystoupili všichni představitelé evropských institucí i OBSE. Zástupci OBSE upozornili na fakt, že jim nebylo prodlouženo povolení pro provozování úřadovny OBSE v Minsku, a tudíž budou muset

ukončit svou činnost a přítomnost v Bělorusku ke květnu 2011. Zdůraznili, že je nutné se pokusit toto rozhodnutí zvrátit.

Názor přítomných představitelů běloruské opozice poté podpořil vše, co zaznělo z úst představitelů EU. Všichni vystupující se výjimečně jednomyslně shodli, že hlavní současnou prioritou je propuštění všech politických vězňů, uvalení sankcí na oficiální představitele Běloruska a naopak zvýšená podpora běloruské občanské společnosti. Většina vystupujících se vyslovila i pro sestavení mezinárodní vyšetřovací komise, která by nezávisle vyšetřila povolební události a určila hlavní zodpovědné osoby. Alexander Milinkevich i Anrei Aliaksandrau shodně uvedli, že nejúčinnější akce ze strany EU by byla taková, která by všemi finančními a politickými prostředky podpořila snahy běloruské opozice prosazovat principy demokratické vlády a oponovala diktátorskému režimu.

Ve společné deklaraci, kterou poté přijali představitelé EP byly jasně definovány priority pro další postup, které byly i shrnutím celého jednání:

- Zakázat cestování do EU pro oficiální představitele běloruského režimu, kteří se podíleli na násilném potlačení povolebních demonstrací dne 19/12/2010 a zároveň jim zmrazit majetek v EU. Uvolnění těchto zákazů by mělo být podmíněné propuštěním všech běloruských opozičních leaderů, zadržovaných v souvislosti s povolebním vývojem.
- Posílit finanční podporu běloruské občanské společnosti, nezávislých médií a neziskových organizací.
- Zvýšit finanční pomoc a možnost získat stipendia v EU pro běloruské studenty, jichž bylo mnoho vyloučeno z univerzit kvůli faktu, že se účastnili povolebních demonstrací.
- Snížit poplatky za víza do EU pro běloruské občany a úplně zrušit vízovou povinnost pro studenty, vědce a umělce.
- Přehodnotit oficiální postoje EP v rámci meziparlamentních vztahů s Běloruskem, především v rámci Parlamentního shromáždění EURONEST.